

ШКО-ЛІФЕ

СТОРІНКИ, ЩО ПИШУТЬСЯ СЕРЦЕМ

ПІД РІЗДВЯНОЮ ЗОРЕЮ

ЗИМОВІ ПЕЛЮСТКИ

Зимовий вечір, тихий-тихий,
Сніжні пелюстки кружля.
Немов та сама ароматна квітка,
Пухким снігом розквіта.
Пора весняна їй не треба,
Лиш взимку квітне ця краса.
Тепер чекай, коли забілять все сніги,
Щоб знову глянути на сніжні пелюстки...

Авторка:
Литвин Крістіна

18.12.2025

М ПРОСТОЮ В О Ю

Від хати до хати

Чи замислювалися ви, скільки сенсів приховано у знайомих з дитинства святах? А чи пам'ятаєте, хто першим приходив колядувати у ваш дім і які побажання звучали найчастіше? Давайте разом пригадаємо три зимові обряди – колядування, щедрування та засівання, й розберемося, яка між ними різниця.

Колядування – це різдвяна традиція. Зазвичай колядувати починають увечері 24 грудня, на Святвечір, і продовжують 25 грудня – у день Різдва Христового. Колядники ходять від оселі до оселі, співають різдвяні пісні та бажають господарям добра й достатку. Зазвичай першими йдуть колядувати діти, а за ними дорослі. За традицією в колядуваннях брали участь щонайменше троє людей: *“звіздар”* – голодний з колядників, що йде попереду, тримаючи в руках зірку, яка символізує Вифлеємську зорю, що вказала шлях до місця народження Ісуса; за ним *“дзвонар”* з великим дзвінком, із допомогою якого сповіщали усіх про те, що йдуть колядники; на третю роль, *“міхоніші”*, потрібен був сильний хлопець, аби носити мішок, у який господарі складали подарунки колядникам.

Невід'ємною частиною дійства залишаються **колядки**. У текстах колядок є багато символічних образів: зерно пшениці чи жита – символ врожаю, багатства та продовження роду; мед – символ солодкого життя, здоров'я та достатку; худоба – символ добробуту.

Авторка:
Литвин Крістіна

18.12.2025

М ПРОСТОЮ В О Ю

Щедрування — це новорічний звичай. За назвою неважко здогадатися, що обряд відбувається *31 грудня*, на Щедрий вечір. Якщо колядували переважно хлопці, то зі щедруваннями навпаки. Дівчата обходили сусідів, співаючи щедрівки та прославляючи господарів дому. Щедрувати починали після заходу сонця, адже саме тоді, за повір'ями, вилазить нечиста сила.

Учасники переодягалися у різних фольклорних персонажів. Зазвичай обирали одного хлопця на роль **Маланки**, якого переодягали в жіночий одяг. Також були Орач, Ведмідь, Коза, Циган, Журавель, Рогатий чорт. Такий звичай в народі називався «водити Маланку».

Засівання виконується зранку *1 січня*, на свято Василя Великого, адже вважається, що саме ранкове зерно має найбільшу силу. Посівальники засівають поріг оселі зерном та промовляють побажання. Традиційно засівають хлопці, адже за народними віруваннями, першим у дім цього дня має зайти чоловік – це вважається доброю прикметою на весь наступний рік. Розсипане зерно прибирають до вечора – воно вважається оберегом дому та символом добробуту.

НАД ВЕРТЕПОМ ЗВІЗДА ЯСНА НА ВЕСЬ СВІТ ЗАСІЯЛА

Вертеп – дійство, що відтворює народження Ісуса Христа та є невід'ємною частиною різдвяного таїнства. Це давній символ, що, незважаючи на осучаснення, зберіг свою містерію.

Слово “вертеп” є запозиченим зі старослов'янської мови й означає “печера” або “ущелина”. Саме в такому значенні слово воно з'являється в різдвяних колядках: “Нова радість стала, яка не бувала, Над вертепом звізда ясна світлом засіяла”, “Прибігають до вертепу пастирі І з собою несуть дари в офірі” тощо. Йдеться про місце народження Ісуса – приміщення, де пастухи тримали худобу.

Інші значення слова “вертеп” – це саме обрядове дійство з піснями, яке влаштовували мандрівні музиканти й актори, і театр, в якому вистави розігрувалися маріонетками у великій дерев'яній скриньці. Також такі вертепи можуть бути “живими”, коли люди грають роль певного персонажа і ходять від хати до хати з колядою.

Іван Франко у своїй книзі “До історії українського вертепа XVIII” писав, що це театральне видовище пішло від німців, що мешкали у Львові. За іншою версією спершу ця традиція була поширеною серед польського населення на Заході, а вже згодом перейшла до українців. Зараз таке дійство найчастіше зустрічається саме на заході України.

НА ВЕЛИКОМУ ЕКРАНІ

Авторка:
Панченко Олесь

24.12.2025

ПІСНЯ, ЩО НЕ ЗДАЛАСЬ ЖОДНІЙ АРМІЇ

У сталевому мороці Станіславова стрілецькі шеренги пересікають ріку часу — одна імперія витісняє іншу. У будинку, де кімнати поділені не стінами, а долями, живуть українці, поляки, євреї. Софія тримає при собі фортепіано й віру. Маленька Ярослава співає “Щедрика”, ніби це останній промінь світла перед вічною ніччю. Дівчинка переконана: мелодія здатна примирити світ. Але світ не хоче миру. Спочатку приходять одні — з червоними зірками, потім інші — зі свастиками. І кожна армія забирає когось із дому. Софія стає матір'ю чужим дітям, оберігає їх від тих, хто не знає жалості.

Фільм знятий режисеркою Олесею Моргунець-Ісаєнко за сценарієм Ксенії Заставської, і кожен кадр тут — свідчення того, що пам'ять не можна знищити, навіть якщо намагатись глушити її сигналом тривоги.

Картина пропонує чіткий візуальний стиль: погурі тони, глибокі тіні, світло, що пробивається крізь шибки, наче крізь час. Оператор виважено підходить до процесу — тут немає нічого зайвого, лише чесність погляду.

НА ВЕЛИКОМУ ЕКРАНІ

Автор:
Панченко Олеся

24.12.2025

Головну роль виконала Яна Корольова, для якої вона стало дебютом, та вона втримала всю драму на собі, не тиснучи, а лише даруючи присутність. Андрій Мостренко, Йоанна Опозда — кожен із акторів працює на межі сили й витонченості, немов ідуть тією самою стежкою, якою йшли їхні герої.

Мелодія “Щедрика” лине тут не як святковий привіт, а як молитва, як заклинання проти забуття. Щоразу, коли діти співають, ми чуємо не лише ноти, а й відлуння тих, хто не доспівав.

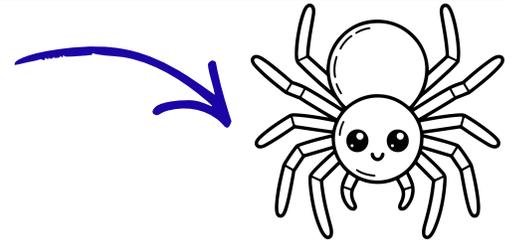
Ця кінострічка — про спротив. Про те, що навіть коли все довкола горить, дитяча пісня може залишитися останнім свідченням людяності.

То що ж залишається нам після останнього кадру? Чи можемо ми дозволити собі забути голоси, що прозвучали крізь роки й катастрофи? Чи готові ми почути “Щедрика” не як різдвяну мелодію, а як плач тих, хто не здався? Бо цей фільм нагадає: **доки пісня живе — живе і той, хто її співав.**

Згадайте неймовірні й талант Миколи Леонтовича й вшануйте, виконавши знаменитого “Щедрика”. Він працював над мелодією понад 10 років. А сьогодні “Щедрик” (і його англомова версія “Carol of the Bells”) без перебільшення є символом Різдва і Нового року в усьому світі.

ПАВУК? ДІДУХ?

Давайте по черзі. **Дідух** — це не дід, як не дивно. Проте він тісно пов'язаний із родом і родоводом. Дідух є символом духів предків, родової пам'яті та безперервності поколінь.

Дідух — це останній необсмолений сніп, оберіг, пов'язаний із завершенням жнив. Його створювали наприкінці жнив — на кінець **обжинків** (дивіться перекладач). Зазвичай сніп робили дуже повним і міцно перев'язували посередині **перевеслами** (перекладач), після чого батько ховав його від усіх аж до самого Різдва.

Згодом сніп почали прикрашати сухими квітами, оздоблювати декоративними елементами, дизайнерськими прикрасами та сучасними обгортками. Водночас цей культовий символ не можна просто викинути — за традицією його найчастіше спалювали. Попіл використовувався в сакральних діях: ним посипали хату для добробуту, дерева для кращого росту й урожаю, вулики для кращого меду та інших благ.

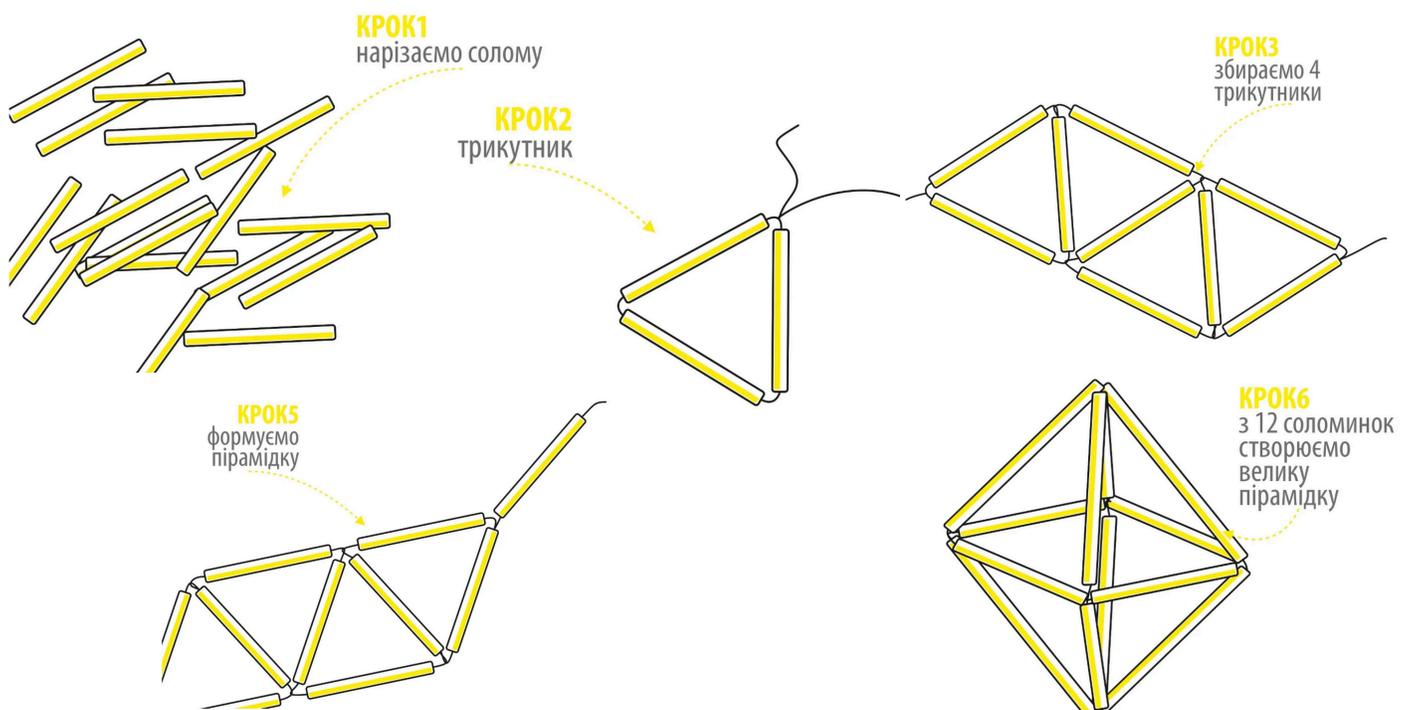

Павук теж не простий. Автентичних українських легенд і міфів збереглося небагато, тому складно точно визначити походження цієї традиції. У багатьох народів світу, зокрема в Азії, Африці та на Аравійському півострові, існують уявлення про павуків як істот, що плетуть Всесвіт тонкими нитками павутиння.

Нашого павука плетуть переважно із соломи у формі ромба — зазвичай великого, до кутів якого доплітають менші ромбики. Їх кількість могла символічно пов'язуватися з родом або сім'єю. Павука підвішували на вікнах або посеред хати, щоб під час відчинення дверей протяг розкручував його.

Однією з найпоширеніших версій у християнській традиції є апокрифічна легенда про те, як Марія, народивши Ісуса, переховувалася від слуг Ірода, а павуки заплели вхід до печери, захистивши немовля.

СВЯТА ВЕЧЕРЯ, АБО РІЗДВЯНЕ МЕНЮ ДАВНІХ УКРАЇНЦІВ

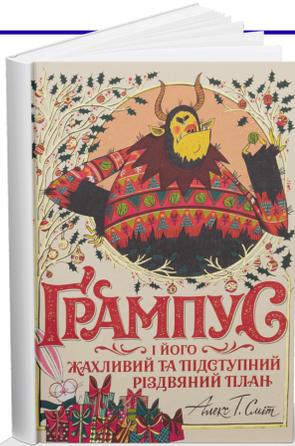
Свята Вечеря здавна була не просто родинною трапезою, а глибоко символічним обрядом. Кількість страв, їхній склад і навіть спосіб приготування мали сакральне значення та були пов'язані з уявленнями наших предків про рік, урожай і добробут родини. До святкового столу господиня традиційно готувала 12 страв, які обов'язково були пісними.

1. Кутя – обтовчена набіло пшениця, з добірного зерна. Декілька вечорів уся родина повинна була “перебирати” це зерно. Її мішають з медом і маком.
2. Вар (узвар) варяться сушені фрукти: груші, яблука-кришаниці, сливи, вишні.
3. Капусняк, затертий олією та пшоном.
4. Горох.
5. Борщ пісний з карасями та грибами.
7. Риба смажена.
8. Риба холоджена.
9. Вареники з сливами та грушками, вишнями та черешнями.
10. Млинці (до борщу).
11. Каша гречана чи пшоняна (особливо приготовлена).
12. Пирогов пісних з капустою, з сливами, з грушами тощо.

КНИЖКОВА ПОЛИЦЯ

Автор:
Панченко Олеся

19.12.2025

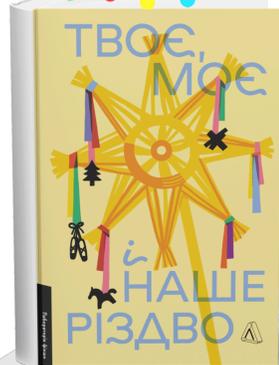

Грампус? Навряд чи ви про нього чули — він же унікальний! Це велике волохате, постійно незадоволене і сварливе створіння. Йому не подобається майже нічого (окрім, можливо, брюссельської капусти). А Різдво він просто терпіти не може! Якось морозного зимового ранку в голові Грампуса з'являється Страшний і Підступний План...

Дівчинка Тоня з українського дитячого хору «Щедрик» вирушає у велику подорож до Нью-Йорка! Її запросили на особливий концерт до сторіччя першого «Щедрика» у прославленому Карнегі-холі. В Америці на Тоню чекають неймовірні пригоди та розкриття давньої таємниці. Ця історія це чарівна подорож Нью-Йорком, містом, де українська пісня і сьогодні, і сто років тому залишається втіленням різдвяної магії.

Що таке Різдво? Це бабусині пиріжки, чий запах перебиває звуки сирен. Ліхтарик, що світить у темряві крізь покоління. Коробка зі здійсненою мрією та мамин чай у термосі. Кіт біля ніг, курочки на сідалі, легенда про меч Єдності й обряд спалення дідуха. І тиха молитва. Ці історії, попри тривоги, втрати та відстань, еднають нас у родину. Це розповіді про внутрішнє світло, дитинство і дім, куди завжди прагнеш повернутися.

Ця збірка — мов адвент-календар зі святковими оповідками про нові зустрічі, старих друзів, рідних і близьких. Червоною ниткою через книгу проходить війна, що нагадує, завдяки кому ми можемо святкувати. Історії різні за настроєм — драматичні й романтичні, динамічні й щемкі, світлі та комедійні. Різдвяна магія тут не ідеальна, а реальна.

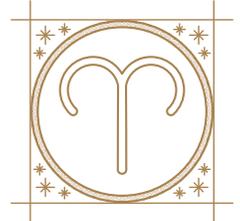
ГОРОСКОП

Автор:
Шевчук Тетяна

20.12.2025

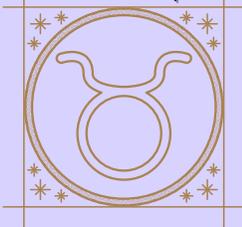
Новий рік — це чиста сторінка, на якій ще не написано жодного слова. Зірки не диктують долю, але можуть підказати напрямок куди варто глянути уважніше. Цей гороскоп для тих, хто вірить не стільки в передбачення, скільки в себе. Бо насправді найцікавіше 2026 року — це те, що ми самі вирішимо з ним зробити.

ОВЕН

Енергія б'є через край і 2026 рік стане для тебе марафоном ідей та проєктів. Тільки пам'ятай: не всі битви потрібно виграти за один день. Люди оцінять твою активність, але спробуй іноді слухати і інших. Весна принесе несподіваний успіх у тій справі, яка здавалася найскладнішою. Твій талант перетворювати хаос на креатив.

ТЕЛЕЦЬ

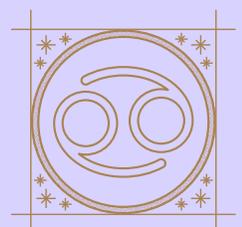

Цей рік навчить тебе, що стабільність — це добре, але іноді варто ризикнути. Не бійся нових знайомств. Друга половина року принесе приємні сюрпризи у творчих завданнях. Тільки не забувай відпочивати (бо навіть найміцніші потребують перепочинку).

Рік розмов, ідей та нескінченних планів! Ти будеш скрізь і одразу. Головне не розпорозитися. Восени доведеться зробити вибір між кількома цікавими справами, і це буде нелегко. Але саме цей вибір допоможе тобі зрозуміти, що справді важливо.

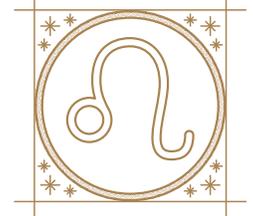
БЛИЗНЮКИ

РАК

2025-й стане роком внутрішніх відкриттів. Ти зрозумієш, що твоя чутливість не слабкість, а сила, яка допомагає розуміти людей. У навчанні будуть злети і падіння, але підтримка друзів завжди поруч. Твоя суперсила вміння створювати затишок навіть там, де його, здавалося б, не може бути.

ЛЕВ

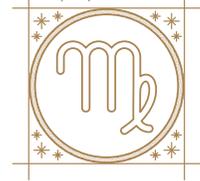

Рік великих планів і ще більших можливостей. Ти відчуєш, що нарешті настав твій час сяяти, і не помилишся. Наступного року уважно слухай тих, хто поруч, навіть якщо здається, що ти і так усе знаєш. Твоє завдання навчитися ділити успіх з іншими, бо справжня сила в команді.

ГОРОСКОПАвтор:
Шевчук Тетяна

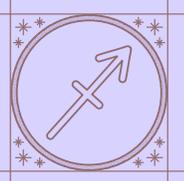
20.12.2025

Цей рік навчить тебе, що не все в житті можна спланувати, і це нормально. Твоя сила в умінні знаходити порядок там, де інші бачать лише безлад. Пам'ятай, що іноді варто дозволити собі просто насолоджуватися життям.

ДІВА**ТЕРЕЗИ**

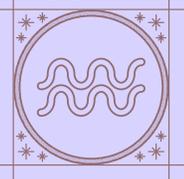
2026 рік пройде під знаком вибору. Тобі доведеться ухвалювати рішення, які здаватимуться складними, але насправді кожне з них приведе до чогось хорошого. Твоє завдання навчитися довіряти собі і не шукати схвалення в інших (ти вже знаєш відповіді на питання).

Інтенсивний, глибокий, трансформаційний — саме таким буде для тебе 2026 рік. Твоя суперсила здатність відроджуватися знову і знову, як фенікс з попелу. Не бійся змін, вони твої союзники.

СКОРПІОН**СТРІЛЕЦЬ**

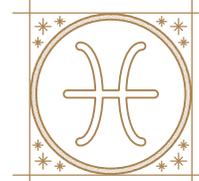
Рік пригод, відкриттів і несподіваних поворотів. Ти відчуєш потяг до далеких країв, можливо, не в прямому сенсі, але точно в переносному. Твоє завдання навчитися цінувати не лише подорожі, а й місце, куди завжди можна повернутися.

2026 рік принесе тобі заслужені результати. Усе, над чим ти працював останнім часом, нарешті почне давати плоди. Твоя сила в наполегливості, але не забувай іноді дивитися навколо і помічати красу моменту.

КОЗЕРІГ**ВОДОЛІЙ**

Рік несподіванок і нестандартних рішень. Ти відчуєш, що світ нарешті готовий до твоїх ідей. Твоє завдання не боятися бути собою, навіть якщо твої ідеї здаються комусь дивними. Саме в унікальності твоя сила.

2026 рік запросить тебе у світ мрій, але також навчить втілювати їх у реальність. Твоя суперсила здатність бачити світ очима душі, відчувати те, що інші не помічають. Головне не губитися у своїх мріях, а робити маленькі кроки назустріч їм щодня.

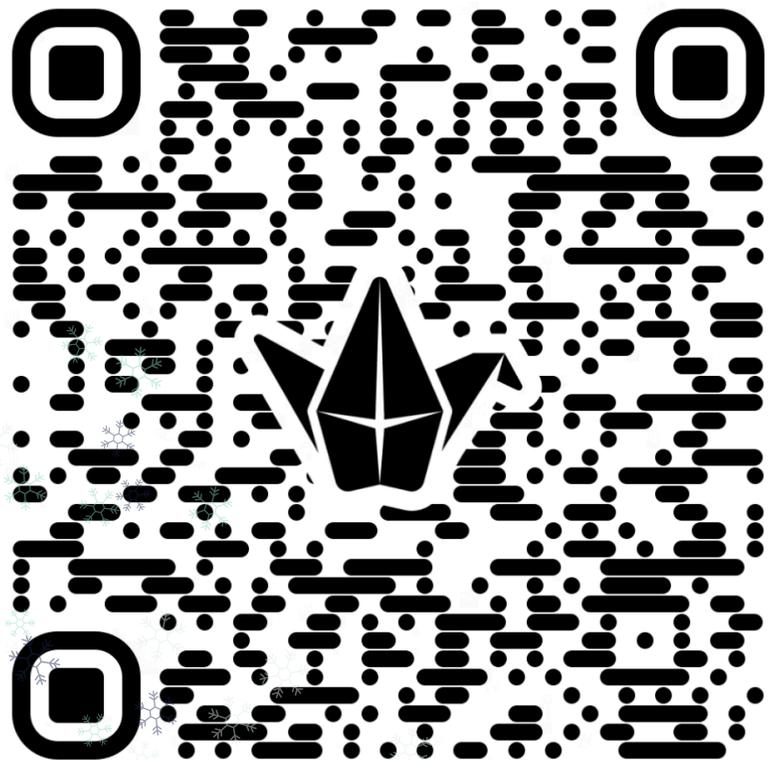
РИБИ

СЛОВО ЗА ВАМИ

Щомісяця ми розповідаємо вам про себе, про редакцію, про тих, хто створює цю газету. Але цього разу ми вирішили зробити інакше. Бо насправді найцікавіше — це не ми, а ви. Ми часто пишемо для вас, але рідко чуємо від вас. Тому ми створили спільну дошку на платформі Padlet, де кожен може залишити свій найтепліший спогад. Це може бути кілька слів або ціла історія — як забажаєш. Головне, щоб це було щиро. Ми хочемо прочитати ваші історії, дізнатися більше про тих, хто читає цю газету.

Як долучитися?

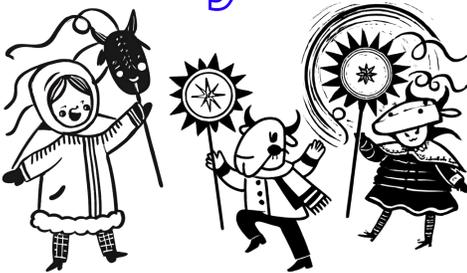
Це дуже просто. Переходь на нашу дошку Padlet (за посиланням або скануй код). Там ти побачиш поле для написання. Натисни на плюстик, напиши свій спогад. Не обов'язково вказувати своє ім'я, якщо не хочеш, але якщо готовий поділитися — ми будемо раді познайомитися. Після того, як напишеш, натисни “Опублікувати” — і все.

Твій спогад з'явиться на спільній дошці, де його зможуть прочитати інші. І хто знає, можливо, саме твоя історія стане для когось тим променем світла, якого так не вистачало. Чекаємо на ваші історії. Нумо знайомитися ближче!

<https://padlet.com/nyraghost/padlet-qa9xrauidc6u6gyr>

Віншування

Віншування — це обрядове привітання з добрими побажаннями здоров'я, щастя, достатку й злагоди. Під час різдвяних свят колядники ходять по хатах, віншують господарів і бажають їм доброго року, миру та щедрого врожаю.

Полазник — перший гість на Різдво, якого вважали дуже важливим для родини. Оскільки його поява символізувала початок нового року та новий життєвий цикл. За народними віруваннями, від того, хто першим переступить поріг хати, залежало, яким буде рік для господарів.

Полазник

Маланка

Маланка — це невміла господиня. Зазвичай Маланка пишно одягнена, має яскравий макіяж. А у руках тримає якийсь властивий атрибут: веретено, віник, ляльку чи ін.

Перевесло — це джгут зі скрученої соломи, яким перев'язували снопи. Воно мало не лише практичне, а й символічне значення єдності, завершеності праці та порядку в господарстві.

Перевесло

Обжинок

Обжинок — день коли закінчуються жнива. У цей день збирали останні колоски, з яких плели вінок найкращій жниці. І потім вони з нею відвідували хату господаря з обрядовими піснями.

ШкоLife
Щомісячна газета лицейом №196 м. Києва

Вихідні дані:

Випуск №13, грудень 2025 рік
Засновано у вересні 2024 року

Засновник: Лицей №196 м. Києва

Головний редактор: Шевчук Тетяна

Редакційна колегія:

- Радченко Софія, 11-А	- Соус Кирил, 10-Б
- Панченко Олеся, 11-А	- Шендерук Анастасія, 9-В
- Литвин Крістіна, 11-А	- Гурець Уляна, 8-В
- Прокопчук Анастасія, 11-Б	- Семенчук Ксенія, 8-В
- Осадчук Вероніка, 11-А	- Токар Матвій, 6-Г
- Здор Дмитро, 11-А	- Піднебенна Варвара, 6-Г

Графічне оформлення: Шевчук Тетяна

Періодичність: щомісяця

Поширення: онлайн-видання

Адреса редакції:

м. Київ, вул. Зодчих, 22

Соціальні мережі:

Сайт лицейом: 196school.kyiv.ua
